

VVD moet overgang naar een windmolens-waterstof-ammoniak economie met kracht bestrijden

Posted on 13 juli 2024 by Eduard Bomhoff

'We toetsen al het klimaatbeleid op kosten…. We kunnen Nederland alleen schoon doorgeven als middengroepen en het mkb de transitie mee kunnen maken. We toetsen daarom al het huidige en nieuwe klimaatbeleid op de kosten voor mensen met een laag inkomen, de middenklasse en het mkb. Als klimaatbeleid niet door de toets komt, wordt het gewijzigd of vervangen.' *VVD verkiezingsprogram 2023.*

Ook over nieuwe woningbouw duidelijke taal: 'We sluiten een Bouwakkoord met bouwers, woningbouwcorporaties en provincies. Hierdoor worden in ieder geval tientallen nieuwe grootschalige wijken gebouwd. Deze afspraken worden afdwingbaar. We zetten een mes in procedures en regels.'

Geschrokken van verlies Conservatieven

Meer woningbouw is niet zo makkelijk voor de VVD. De oudere woningbezitters met

honderdduizenden euro's overwaarde op hun huis willen geen extra drukte in de buurt. Zij zijn de kern van het VVD-electoraat. De jongere, zeg twee keer modale, tweeverdieners met een zware hypotheek op hun koophuis, rekenen op een stijging van de waarde van die woning door aanhoudende schaarste op de woningmarkt. Ook zij zijn een belangrijke groep voor de VVD.

Maar nu is de VVD vorige week erg geschrokken van het verlies van de zusterpartij in Engeland. De Conservatieven hebben daar in de rijkere districten vooral verloren omdat ze de oren lieten hangen naar 'Not In My Backyard (NIMBY)', de strijdkreet van de comfortabele woningbezitters. Engelse jongeren en starters weten dat en stemden dus op Labour. De rechtse politiek analist Ed West zag het woningtekort al voor de Engelse verkiezing als hoofdreden voor zwaar verlies van de Conservatieven.

En hier is dan direct pech voor de VVD die huizen wil en betaalbare energie. Op de valreep publiceerde Rutte-4 op 21 juni een nota over het ruimtelijk beeld van Nederland in 2050. Een dubbele dreun voor de VVD: 100 miljard extra voor het milieu, en wel grote nieuwe woonwijken, maar niet waar nu de nood het hoogst is, maar in plaatsen als Emmen, Delfzijl en Drachten.

De schrijvers van de nota (linkse ambtenaren van acht ministeries) willen Nederland namelijk zo snel mogelijk omzetten op waterstof en ammoniak. In hun visie moet de energie vooral komen van nog veel meer windmolens in de Noordzee, maar er bestaat nog geen goede en veilige techniek om die energie op te slaan voor uren en dagen zonder wind.

De 'ruggengraat' van onze energievoorziening

Dus moeten bij vier 'energie-intensieve clusters' (Eemshaven, IJmuiden, Rijnmond, Vlissingen) grote bedrijfsterreinen komen met fabrieken om waterstof en ammoniak te maken van de elektriciteit uit de Noordzee die daar door super-kostbare kabels aan land gaat komen. Maar omdat vervoer van waterstof en ammoniak over de weg of met vrachttreinen heel gevaarlijk is, zijn er beperkingen voor de locatie van de nieuwe fabrieken in het hele land die waterstof en ammoniak dan weer om moeten zetten in groen gas en elektriciteit.

De overgang op een waterstof-ammoniak economie krijgt in de nota prioriteit. De landkaart op pagina 51 tekent grote cirkels rondom Delfzijl en Emmen, en idem

voor grote bedrijfsterreinen in Terneuzen en ten zuiden van Bergen op Zoom. Daar moet het komen, die plaatsen worden in de woorden van de nota de 'ruggengraat' van onze energievoorziening.

Hoe armere regio's te stimuleren

De nota vraagt niet of ondernemers zich bij voorkeur vestigen in Delfzijl, Emmen, Terneuzen of Bergen op Zoom, maar wil het dáár, want ondergrondse buizen voor waterstof en ammoniak moeten ergens eindigen, bovengronds vervoer is gevaarlijk en zo worden deze vier plaatsen gekozen als 'industrie-intensieve clusters'. Een andere landkaart op pagina 74 van de nota laat zien dat Delfzijl, Emmen en Zeeuws-Vlaanderen nu nog ver onder het gemiddelde scoren voor wat betreft toegevoegde waarde per vierkante kilometer.

Hoe – en in welke mate – zulke armere regio's te stimuleren is een lastig onderwerp. Misschien is het beste om te helpen met subsidies voor openbaar vervoer, cultuur en bibliotheken, instandhouding van medische voorzieningen en scholen, maar verder te accepteren dat veel jonge mensen hun thuisregio verlaten voor hoger onderwijs en werk elders. Misschien komen ze later, net als de kampeerders nu al, terug voor rust en ruimte. Of misschien is het mogelijk om met belastinggeld meer te doen en bedrijven te lokken.

Maar het is toch van de gekke om nu honderd miljard in te zetten voor een Noordzee vol windmolens, voor vier enorme fabrieken om DC-stroom uit de Noordzee om te zetten in waterstof en ammoniak, en dan de ruimtelijke toekomst van Nederland zozeer te laten bepalen door waar die waterstof en ammoniak in andere nieuwe fabrieken weer kunnen worden terugveranderd in AC-stroom en groen gas?

Voor de bouw van de 'tientallen nieuwe grootschalige wijken' die de VVD wil, noemt de nota zes nieuwe gebieden, maar consequent allemaal ver buiten de Randstad, bij voorbeeld in Delfzijl en Emmen en in Friesland. Toch is niet daar de woningnood. In Delfzijl is het volgens Funda 'heerlijk vrijstaand wonen in een groene omgeving met eigen steiger voor 335.000 euro', in Emmen vrijstaand voor 339.000 euro en in Drachten heeft Funda voor die prijs een keur aan twee-onder-een-kap woningen met grote tuinen.

De woningnood is nijpend in de Randstad en ook in Arnhem-Nijmegen en in Oost-

Brabant. Maar daar wil de nota in de toekomst vooral 'verdichting', dus meer kleine woningen per hectare, en verdichting zelfs in Almere en Lelystad – alsof er in de Zuiderzeepolders geen ruimte meer is.

Ammunitie tegen waterstof

Dan zal de VVD toch willen uitdragen dat de honderd miljard aan extra kosten voor het klimaatbeleid financieel onmogelijk zijn, en dat we huizen willen bouwen waar dat het meest nodig is. Gelukkig kan de VVD genoeg wetenschappelijke ammunitie vinden tegen waterstof en ammoniak. Een (pro-milieu) instituut aan Princeton University schrijft: 'In theorie lijkt waterstof mooi. In de praktijk zijn er nog grote zorgen voor het milieu en voor de juiste technologie. Overhaaste nadruk op waterstof riskeert bij de huidige technologie kleine lekkages waardoor het eindresultaat niet veel beter uitkomt dan doorgaan met fossiel, althans voor de komende twintig tot dertig jaar.' Zie ook dit artikel.

Ook in *Wynia's Week* is herhaaldelijk gewaarschuwd tegen de hoge verwachtingen van waterstof: hier, hier en hier.

Naast deze waarschuwingen krijgt de VVD ook steun van het laatste rapport van het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs. Die doen een paar dagen voor het aantreden van het nieuwe kabinet ook hun duit in het zakje: 'Er wordt veel verwacht van groene waterstof als transport- en opslagmiddel, maar ook áls het op afzienbare termijn lukt om de productie ervan op te schalen, blijft het een inefficiënt proces (met energie verliezen van dertig tot veertig procent). Het resultaat is bovendien een energiedrager die gevaarlijk is om (bovengronds) te transporteren en die door de lagere energiedichtheid ook meer ruimte vraagt voor transport en opslag'. En: 'Alleen al voor de geplande waterstofcapaciteit is in 2032 [bij de huidige techniek] ongeveer 11 miljoen m3 zuiver water nodig.'

Verlakkerij

Ik hoop natuurlijk dat het de VVD lukt om met zulke argumenten de 100 miljard voor windmolens-waterstof-ammoniak om te buigen. En ook dat de VVD huizen gaat bouwen waar we ze het meest nodig hebben. Maar lukt dat onverhoopt niet, dan mag de VVD voor mij verder als Volkspartij voor Verlakkerij en Dommigheid. En waarom zou iemand nog het volgende verkiezingsprogramma van zo'n partij willen

bestuderen, of geloof hechten aan een 'kieswijzer' die dat programma serieus neemt?

Eduard Bomhoff *is oud-hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende.*

Het zijn de donateurs die ***Wynia's Week*** *mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk* ***HIER*** *. Hartelijk dank!*